

LCJ Handreiking +16

Jeremia

Leidingdeel – introductie en achtergronden

Inhoud

Voorwoord	2
Uitleg leidingdeel	2
Literatuur.....	3
Achtergrondinformatie	4
Didactische informatie	6

Voorwoord

Beste leidinggevende,

Voor je ligt het leidingdeel dat hoort bij de Bijbelstudie over Jeremia. Deze profeet heeft ruim 57 (incl. Klaagliederen) hoofdstukken in de Bijbel geschreven. Uit al die hoofdstukken zijn er 7 gekozen voor deze Handreiking. Met deze zeven schetsen willen we een dwarsdoorsnede geven van het leven en de profetieën van Jeremia. Jeremia is een Bijbelboek waarvan het refrein is dat de profeet steeds opnieuw het volk wijst op hun afwijken van Gods wil en Woord. Dat wordt hem niet in dank afgenomen. Heel duidelijk laat dit Bijbelboek zien dat een mens zonder genade niet buigt voor het Woord van God. Dat Woord ontdekt, stelt schuldig en wijst op onze zonden. Dat doet pijn en roept weerstand op. Een mens geeft uit zichzelf geen gevolg aan de beloften van God. Zo was het toen, zo gaat het nu. Jeremia wijst het volk de weg tot behoud: belijdenis van schuld en terugkeer tot God. Een boodschap die ook vandaag nog actueel is. De God van het verbond houdt Zijn Woord en laat Zijn werk niet los! We hopen dat jullie bij de behandeling van deze Handreiking iets daarvan mogen ervaren!

Er is in deze variant van Handreiking gewerkt met een vernieuwde opzet. We hopen hiermee dat Gods Woord dichtbij de harten van jongeren gebracht wordt, in het besef dat de werking van Gods Geest daarbij nodig is. We hopen dat deze Handreiking voor veel jongeren tot zegen mag zijn. Gezegende bijeenkomsten toegewenst!

Commissie Handreiking +16

Uitleg leidingdeel

In het leidingdeel vind je eerst een literatuurlijst en achtergrondinformatie over Jeremia en een korte didactische aanwijzing. Vervolgens wordt er per schets informatie gegeven onder de volgende kopjes:

Benodigheden voor deze bijeenkomst

- Onder dit kopje staat wat je voor elke bijeenkomst nodig hebt aan materialen.

Opening

- Hier staat het te lezen Bijbelgedeelte en worden enkele suggesties gegeven om te zingen. De liederen die aangegeven staan, komen uit de gele zangbundel (Uitgeverij Boekencentrum, Zoetermeer).

- Daarnaast wordt een tweede suggestie gegeven voor een Bijbelgedeelte, indien er twee avonden over de schets belegd worden.
- Ook worden er zaken genoemd waarvoor gebeden of gedankt kan worden.

Doelstelling

- Onder dit kopje worden in een paar regels de doelen van de avond benoemd.

Alternatieve startopdracht

- Onder dit kopje staat een alternatieve startopdracht, om bijvoorbeeld te gebruiken bij een tweede avond of als alternatief voor de startopdracht die bij de schets staat.

Achtergrondinformatie

- Onder dit kopje tref je een uitleg aan van het Bijbelgedeelte dat centraal staat in de schets.

De brug naar jongeren

- Onder dit kopje wordt de verbinding gelegd tussen het Bijbelgedeelte en de wereld van jongeren.

Antwoorden op de vragen en suggesties voor een gesprek

- Onder dit kopje tref je de antwoorden op de vragen uit de Handreiking aan.
- Het is van belang om je te realiseren dat je niet alle opdrachten van een schets moet behandelen. Kies zelf een aantal opdrachten uit die je relevant en passend vindt voor jouw doelgroep.

Literatuur

Hieronder tref je een literatuurlijst aan, die gebruikt is bij de totstandkoming van deze schets. Indien gewenst kun je zelf een of meerdere boeken van deze lijst gebruiken bij je voorbereiding.

- Kanttekeningen bij de Statenvertaling
- Korte Verklaring
- Matthew Henry, Verklaring van het Oude en Nieuwe Testament
- P. Cammeraat: Leren en Leven. Handboek voor bijbelonderwijs
- Bijbel met uitleg
- Studiebijbel
- Jongerenbijbel
- Bijbels handboek

Achtergrondinformatie

De persoon van Jeremia

Jeremia, de schrijver van dit Bijbelboek en van de Klaagliederen, leefde van ongeveer 650 tot 580 voor Christus. Jeremia werkte ten tijde van de koningen Josia, Joahaz, Jojakim, Jojachin en Zedekia. Hij werd in het 13^e regeringsjaar van koning Josia tot profeet geroepen (Jeremia 1:2 en 25:3), dat is in het jaar 627 voor Christus. Jeremia groeide op in Anatot, een priesterstad. Hij was de zoon van priester Hilkia. Jeremia werd echter geen priester, de Heere riep hem tot profeet. Jeremia heeft zijn werk als profeet zo'n 50 jaar lang uitgevoerd. Hij bleef na de verwoesting van Jeruzalem in het land, maar na de moord op Gedalja werd hij tegen wil en dank naar Egypte meegevoerd. Volgens een oude overlevering die we bij enkele kerkvaders vinden, is hij in Egypte gestenigd.

Vanuit zijn Bijbelboek weten we veel over Jeremia. Hij heeft geen gemakkelijk leven gehad. Hij ondervond veel tegenstand van het volk, van de priesters, van valse profeten en van regeringsleiders. Meerdere keren zat hij om zijn prediking gevangen. Door het boek heen vinden we de 'belijdenissen' van Jeremia. Hierin geeft hij uiting van zijn diepste gevoelens, zijn liefde tot het volk, zijn moeite om het volk Gods oordelen aan te zeggen en zijn worstelingen met God daarover.

Belangrijke jaartallen

640 - 609	Josia regeert
627	Jeremia geroepen
609 - 597	Jojakim regeert
605	wegvoering naar Babel
597 – 586	Zedekia regeert
597	wegvoering naar Babel
586	Babylonische leger verwoest Jeruzalem; opnieuw wegvoering
580	moord op Gedalja

Het boek van Jeremia

Indeling van het boek:

1-20	roeping en profetieën in Jeremia's jonge jaren
21-36	profetieën tijdens de regeringsjaren van Zedekia en Jojakim, en het 'troostboek'
37-45	verslag van Jeremia's laatste levensjaren
46-51	profetieën over de volken
52	afsluiting

Jeremia profeteert vooral over de nabije toekomst: de tijd van koning Josia tot en met de ballingschap en de vlucht naar Egypte. In de loop van zijn profetieën blijkt dat er soms al

eerdere profetieën in vervulling zijn gegaan (bijv. Jer.28:17). Het troostboek (hoofdstuk 30-33) vormt hierop een uitzondering. Deze profetieën gaan over de terugkeer uit de ballingschap, met uitzicht op Christus en op het nieuwe verbond.

Jeremia wordt geroepen als profeet om te profeteren over volken en koninkrijken, met een boodschap van oordeel én genade (1:10). Op allerlei manieren kondigt hij de ballingschap aan als Gods oordeel over de ontrouw en onbekeerlijkheid van Zijn volk. Oók mag hij profeteren over de terugkeer van het volk naar het beloofde land én naar de HEERE. Daarnaast profeteert hij over de oordelen over de heidenvolken en het herstel van sommige van die volken.

Enkele bijzonderheden van het boek

- Het boek Jeremia heeft in het Hebreeuws 21835 woorden en is het grootste profetenboek uit het Oude Testament.
- In de belijdenissen – persoonlijke ontboezemingen van de profeet – kijk je de profeet in het hart. Jeremia worstelt, klaagt, bidt en is bewogen met zijn volk. Voorbeelden zijn: 1:6, 20:7 en 9, 18:20 en 20:14.
- Jeremia spreekt niet alleen tot het volk, hij moet ook symbolische handelingen verrichten. Deze daden moeten zijn boodschap onderstrepen. Voorbeelden zijn: 13:1-11, 16:1-9 en hoofdstuk 27.
- Jeremia heeft te maken met veel tegenstand van valse profeten. Deze profeten verkondigen 'heil en vrede' en spreken niet over Gods verbondswraak en oordeel. De woorden van de valse profeten komen echter niet uit.
- Het volk schaamt zich niet meer voor hun zonde. Ze willen de boodschap van Jeremia niet horen. Ze bekeren zich niet, terwijl de uitvoering van Gods oordeel nadert.
- Ondanks de ontrouw van het volk zál de HEERE een rest overlaten. Er zal geen totale vernietiging zijn.
- Temidden van het 'sombere' bijbelboek Jeremia staat het troostboek (30-33). Er zal herstel plaatsvinden. Een nieuw verbond wordt gemaakt. Deze woorden vinden hun vervulling in de Heere Jezus Christus.

Didactische informatie

Het bespreken van de vragen kun je variëren. Hieronder volgen enkele manieren waarop je de vragen kunt bespreken.

Denken > delen > uitwisselen

Het *denken*, *delen* en *uitwisselen* is een proces waarbij jongeren eerst zelf nadenken, daarna in een klein groepje hun gedachten delen en deze ten slotte in de grotere groep uitwisselen. Het voordeel van deze werkwijze is dat de betrokkenheid gestimuleerd wordt. Bovendien wordt door het uitwisselen van gedachten en het gezamenlijk formuleren van een antwoord het aantal meningen beperkt. Dat maakt de gezamenlijke nabespreking overzichtelijker. Hieronder wordt een aantal didactische werkvormen uitgelegd, waarmee dit proces van *denken*, *delen* en *uitwisselen* gestalte kan worden gegeven.

Eén-tweetje

Vraag de jongeren om individueel over een vraag of opmerking na te denken (en eventueel iets op te schrijven). Daarna bespreken ze in tweetallen hun antwoorden. Eventueel wordt per tweetal een beste antwoord gekozen. Dit antwoord wordt vervolgens plenair uitgewisseld. Uitbreiding: de tweetallen bespreken de antwoorden met een ander tweetal. Per viertal wordt het beste antwoord gekozen, dat vervolgens plenair wordt uitgewisseld.

Placemat

De placemat is een variant van het 'Eén-tweetje', waarbij papier en pennen worden gebruikt. Gebruik bij voorkeur een vel op A3-formaat. Verdeel het vel papier zoals in het voorbeeld. Elke jongere denkt individueel na over een vraag of opmerking, waarna hij het antwoord opschrijft in één van de hoekpunten. De groepsleden bespreken de antwoorden die zijn opgeschreven in de hoekpunten. De gemeenschappelijke antwoorden of het beste antwoord wordt in het middenvak opgeschreven. Het antwoord in het middenvak kan plenair worden uitgewisseld.

Expertgroep

De jongeren denken in verschillende groepen na over een deelonderwerp. Elke groep is nu expert in (heeft kennis over) één deelonderwerp. Vervolgens worden nieuwe groepjes gevormd waarin alle bestudeerde deelonderwerpen vertegenwoordigd zijn. Elke jongere is binnen de nieuwe groep expert in een deelonderwerp. De eerder opgedane kennis wordt in de nieuwe groep gedeeld.

Voorbeeld: Elk groepje jongeren verdiept zich in één vraag. Vervolgens worden nieuwe groepjes gevormd waarbij in elk groepje alle bestudeerde psalmen zijn vertegenwoordigd. Elk groepslid is 'expert' in één vraag en deelt deze kennis met de andere groepsleden.

Meningen uitwisselen

Om het *uitwisselen van meningen* te stimuleren, kunnen onder meer de volgende werkvormen worden gebruikt.

Gekleurde kaarten

Elke jongere beschikt over een rode en groene (en eventueel oranje) kaart. Er kunnen ook andere kleuren worden gebruikt. Een stelling wordt geprojecteerd en/of voorgelezen. De jongeren steken één van de kaarten op (rood=niet mee eens; groen=me eens; oranje=twijfel). De meningen worden geïnventariseerd en eventueel genoteerd. Het opsteken van kaarten is een goede aanleiding om door te vragen naar argumenten.

Duimen

In plaats van gekleurde kaarten wordt een duim opgestoken. Duim rechtop = mee eens; duim naar beneden = niet mee eens; duim horizontaal opgestoken = twijfel.

Binnen- en buitenkring

Verdeel de jongeren in twee gelijke groepen. De eerste groep vormt een binnenkring. De tweede groep gaat hier in een kring omheen staan: de buitenkring.

Een jongere uit de binnenkring vertelt een mening of antwoord aan een jongere uit de buitenkring. Laat één van de kringen op een bepaald moment één of meerdere plaats(en) draaien, zodat een nieuw tweetal ontstaat en de meningen/antwoorden opnieuw worden uitgewisseld. Herhaal het draaien en uitwisselen een aantal keren.

Inventariseren

Om op een speelse manier antwoorden of meningen te *inventariseren* kunnen onder meer de volgende werkvormen worden gebruikt.

Post-its

Laat de jongeren hun antwoord of mening opschrijven op een post-it, een memoblaadje met plakstrip. Laat de beschreven memoblaadjes opplakken op een centrale plaats. De post-its kunnen, indien gewenst, door de jongeren gegroepeerd worden rond vergelijkbare antwoorden of meningen. Bespreek de reacties.

Muurtje bouwen

Antwoorden of meningen worden op een A4 papier geschreven. Bij de gezamenlijke bespreking wordt met de A4 papieren een muurtje gebouwd. De belangrijkste antwoorden en meningen worden onderop geplakt, de minder urgente zaken komen daarbovenop. Gebruik plakband of kneedgum om het papier op te hangen.

Woordweb

Inventariseer antwoorden of meningen op een whiteboard, flap-over of groot vel papier. Maak een woordweb waarin informatie kernachtig en geordend wordt weergegeven. Opmerkingen over hetzelfde onderwerp worden in kernwoorden bij elkaar opgeschreven.